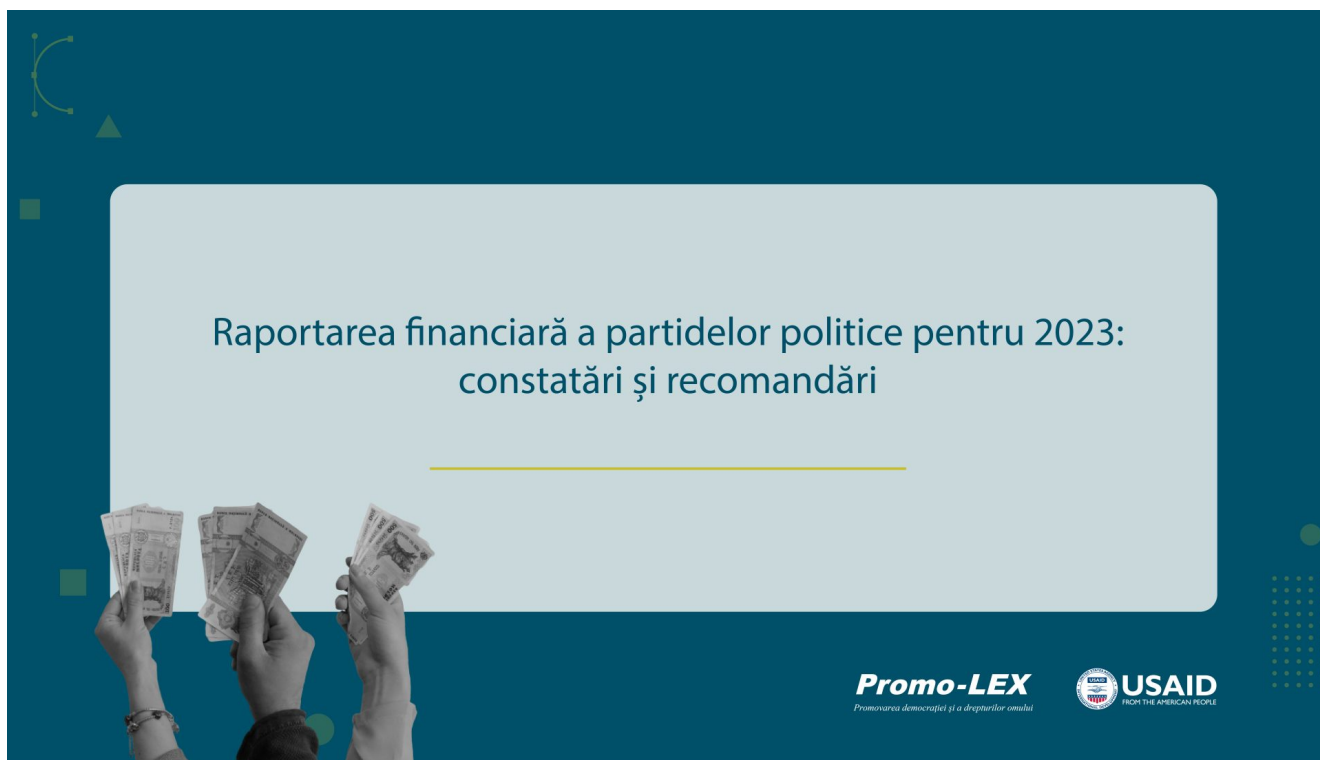

Raportarea financiară a partidelor politice pentru 2023: constatări și recomandări

Context

Partidele politice din Republica Moldova au obligația de a depune rapoarte semestriale și anuale privind gestiunea financiară, la Comisia Electorală Centrală (CEC) și Curtea de Conturi, conform prevederilor Legii privind partidele politice și a Regulamentului CEC privind finanțarea activității partidelor politice. Termenele limită sunt: 15 iulie pentru primul semestru, 15 ianuarie pentru al doilea semestru și 31 martie pentru rapoartele anuale. Raportarea se face electronic prin modulul SSI „Control financiar”.

Asociația Promo-LEX monitorizează finanțarea partidelor politice din anul 2016, prin prisma observării și estimării

costurilor activităților desfășurate de acestea, precum și a raportării finanțelor partidelor de către organul mandatat – CEC. Constatările și recomandările Promo-LEX, pentru anul 2023, se vor regăsi în **raportul privind „Finanțarea partidelor politice în Republica Moldova. Retrospectiva anului 2023”, care urmează să fie prezentat în cadrul unui eveniment public, programat pentru data de 27 iunie 2024.**

Asociația Promo-LEX a vizat în raportul de monitorizare toate partidele care au prezentat rapoarte financiare la CEC și/sau a căror activitate a fost observată de către monitorii Asociației. Volumul de informații analizate conține atât date calitative, cât și cantitative cu privire la subiectul finanțării partidelor politice pentru anul 2023.

În continuare, Asociația Promo-LEX și-a propus să reflecte unele date generale din documentul care urmează să fie prezentat publicului în data de 27 iunie.

Raportarea financiară pentru 2023

În 2023, raportarea financiară electronică a întâmpinat dificultăți tehnice. Aceste probleme au afectat atât perioada de raportare pentru primul semestru, cât și prezentarea raportului anual. Potrivit datelor colectate de analiștii Asociației Promo-LEX, pentru anul 2023 s-a constatat următoarea situație:

1. Pentru primul semestru, din totalul de 59 de partide politice înregistrate la ASP, au raportat 54 de formațiuni, iar cinci dintre acestea nu au depus rapoartele[11]. Pentru semestrul doi[21], au raportat 53 de partide, din totalul de 61 formațiuni politice înregistrate la ASP, iar opt dintre acestea nu au depus rapoartele. În ceea ce privește raportare anuală, din 61 de formațiuni politice, 45 de partide au depus rapoartele, iar 15 dintre acestea nu au îndeplinit această obligație.

2. În urma analizei în privința respectării termenelor și a formatului de prezentare, echipa Promo-LEX a constatat că 68% dintre partidele politice au prezentat rapoartele în termen (în format electronic). Pentru semestrul doi, raportarea în termen (în format electronic) a fost identificată pentru 69% dintre formațiunile politice, iar în ceea ce privește raportarea anuală – pentru 33%.
3. În același timp, pentru primul semestru, 15% dintre partidele politice s-au încadrat în termen, însă au depus rapoartele pe suport de hârtie. În al doilea semestru nu a depus nicio formațiune politică rapoarte pe suport de hârtie. În ceea ce privește raportarea anuală, 8 la sută dintre partide au ales această metodă de raportare – pe suport de hârtie.

Trebuie să menționăm că o parte dintre partidele politice au depus rapoartele financiare cu depășirea termenului. Vorbim despre 8% pentru primul semestru, 18% pentru al doilea semestru și, respectiv, 38% în cazul raportării anuale.

Erori și omisiuni în rapoartele financiare

În procesul de examinare a datelor prezentate de către partidele politice la CEC, Asociația Promo-LEX a identificat numeroase erori și omisiuni, precum: necompletarea rubricilor privind numărul total de membri; raportarea incorectă a cheltuielilor și veniturilor; discrepanțe între datele prezentate în rapoartele generale și cele detaliate; etc.

În cazul a cel puțin 16 partide politice, analiștii Promo-LEX au constatat că nu a fost indicat, în cel puțin unul dintre rapoartele prezentate, numărul total de membri la sfârșitul perioadei de raportare. La fel, șapte partide politice au raportat că dețin sedii, însă nu au prezentat și date despre cheltuielile de locațiune sau întreținere. În cazul a șase formațiuni, situația a fost inversă: au declarat cheltuieli pentru întreținerea sediilor, însă nu și deținerea a unor careva sedii. Două partide au raportat cheltuieli de personal,

însă nu și personalul încadrat, iar opt formațiuni politice, deși au raportat numărul de personal, nu au inclus datele în privința cheltuielilor. Potrivit analiștilor Promo-LEX, erorile identificate fie încalcă principiile de transparență, fie nu asigură uniformitatea informațiilor din rapoartele generale cu cea din rapoartele detaliate.

În final, analiștii Promo-LEX au constatat că funcționalitatea SSI „Control Financiar” are un impact considerabil în ceea ce privește respectarea termenelor și a formatului pentru prezentarea de către formațiunile politice a rapoartelor financiare. În același timp, Promo-LEX atenționează că pentru prezentarea tardivă sau neprezentarea de către partidele politice a rapoartelor sunt prevăzute sancțiuni contravenționale. Totuși, analiștii Promo-LEX susțin că în cazul în care prezentarea rapoartelor peste termenul limită a fost influențată de disfuncționalitățile sistemului SSI „Control financiar”, partidele politice ar trebui să nu fie sancționate.

În perioada 26 iulie 2016 – 31 martie 2025, Asociația Promo-LEX implementează programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). În cadrul acestui proiect, Asociația și-a propus monitorizarea finanțării partidelor politice, în speță, prin prisma observării și estimării costurilor activităților desfășurate de acestea, precum și a raportării finanțelor partidelor către organul mandatat – CEC.

[1] În data de 30 iunie 2023, potrivit datelor de la ASP, erau înregistrate 59 partide politice, inclusiv ex-PPȘ.

[2] În data de 31 decembrie 2023, potrivit datelor de la ASP, erau înregistrate 61 de partide politice, exclusiv ex-PPȘ, care a fost radiat din registrul partidelor politice.

Pentru informații suplimentare:

Dumitrița Ciuvaga

Comunicatoare

Asociația Promo-LEX
Tel: +373 68 800 827